

Kandidatnummer: 4004

(Hvis besvarelsen skal leveres på navn, skrives navn i stedet for kand.nr.)

FORSIDE

ved besvarelse av hjemmeeksamen, semesteroppgave, rapport, essay osv.

Emnekode:	FIL - 100
Emnenavn:	INNFØRING I FILOSOFI
Emneansvarlig (normalt faglærer):	ULF ARVID ZACKARIASSON
Eventuell veileder:	
Innleveringsfrist/ tidspunkt:	19.12.07 / 12.00
Antall sider inkl. forside	15
Merknader:	

Jeg/vi bekrefter at jeg/vi ikke siterer eller på annen måte bruker andres arbeider uten at dette er oppgitt, og at alle referanser er oppgitt i litteraturlisten.	Ja ☒	Nei ☐
---	--	------------------------------

Kopiering av andres tekster eller annen bruk av andres arbeider uten kildehenvisning, kan bli betraktet som fusk.

Gjelder kun gruppeeksamen:		
Vi bekrefter at alle i gruppa har bidratt til besvarelsen.	Ja ☐	Nei ☐

Kan besvarelsen brukes til undervisningsformål?	Ja ☒	Nei ☐
---	--	------------------------------

INNHALDSFORTEGNELSE

Innledning	s. 3
Hoveddel	s. 4-13
Avslutning	s. 13-14
Litteraturliste	s. 15

INNLEDNING

En dialog er en samtale mellom to personer. I en dialog er det meningene som er i fokus, ikke partneren i seg selv. En er gjerne ukritisk og godtar det andre sier. Videre erkjenner vi den andre parten som et likeverdig menneske. En dialog er en løpende meningsutveksling for å skape forståelse og utjevne motsetninger. Hvor en ønsker å belyse en sak der enighet ikke nødvendigvis er målet.

Peter: I denne oppgaven har vi valgt problemstillingen: *”Er det mulig å oppnå sikker kunnskap?”*. Dette er noe som det er mye snakk om i dagens samfunn og mange lurer på hva kunnskap egentlig er. Ikke alle er enige i at sikker kunnskap er noe som finnes. Hva menes med sikker kunnskap osv. Grunnen til at vi har valgt å diskutere denne problemstillingen er at det er interessant og kunnskap kan bety så mangt.

Karin: I dialogen diskuterer vi hvor vidt vi kan vite at det er noe som heter sikker kunnskap. Vi diskuterer først litt generelt om kunnskap for deretter å komme mer inn på hvilke forskjeller det er når det gjelder kunnskap før og nå, kunnskap innenfor skolevesenet, samt religion. Til slutt går samtalen over i sikker kunnskap og hvordan dette forekommer.

Peter: I boken filosofiske spørsmål finner det vi kan si Sokrates mener er sikker kunnskap: ” Om Sokrates hör ibland sägas att han var den visaste av alla människor, ty han visste att han inget visste. Men i dialogen Menon hävdar ändå Sokrates att åtminstone en sak vet han, nämligen att det är skillnad mellan å ena sidan att veta något och å andra sidan att tro något och ha rätt”¹

Karin: Platon har også sin definisjon på kunnskapsbegrepet: ” I dialogen Tenitetos tar Platon upp problemet att mera precist redogöra för skillnaden mellan en människa som bara har en riktig åsikt om något och en människa men kunnskap om samme sak”²”

”Kunnskap är detsamma som sann, berättigad tro”³

Peter: Dette er noen av definisjonene på hva kunnskap er, men er vi enige om det i diskusjonen vår?

¹Carlshamre, Staffan 2005: filosofiska frågor – äventyr i tankens värld, s.83

²Carlshamre, Staffan 2005: filosofiska frågor – äventyr i tankens värld, s. 83

³Carlshamre, Staffan 2005: filosofiska frågor – äventyr i tankens värld, s.84

HOVEDDEL

Peter: Jeg har alltid lurt på om det er mulig å oppnå sikker kunnskap i det hele tatt. Alle mennesker snakker om at de har kunnskap om noe, men har de sikker kunnskap om noe?

Karin: Sikker kunnskap? Først og fremst vil jeg spørre deg hva kunnskap er. Folk snakker kanskje om kunnskap, men har vi noen definisjon på kunnskapsbegrepet?

Peter: Som Platon ville sagt; "Kunnskap er det samme som sann, berettiget tro." Jeg mener kunnskap er noe vi vet. Gjerne noe vi har opplevd som vi kan si med sikkerhet at er sant. Slik som erfaringer vi har fått gjennom livets gang. For eksempel gjennom skolegangen når læreren underviste oss. Vi fikk kunnskap i de forskjellige fagene vi hadde undervisning i på skolen. Slik som historie, religion, matematikk osv.

Karin: Ja kunnskap er kanskje noe vi vet, men er det bare det? Og hvordan vet du at det du vet er kunnskap? Har jeg grunn til å tro at du har kunnskap om noe bare fordi du har opplevd det før og at du sier at du vet det? Hvis du hevder at du vet noe, må du regne med at folk lurere på hvordan du vet det. Da kan du ikke bare si at du bare vet det. Og læreren som underviste oss på skolen, kan han være sikker på at den kunnskapen han lærer videre til oss er sann?

Peter: Vi kan jo si at kunnskap er noe som foregår innenfor skolen. Ikke nødvendigvis selve kunnskapen vi lærer men selve undervisningsmetoden, ta for eksempel kunnskapsløftet.

Karin: Kunnskapsløftet? Hva mener du med det?

Peter: Kunnskapsløftet er en norsk skolereform. Målet med kunnskapsløftet er at alle elever skal utvikle grunnleggende ferdigheter og kompetanse for å kunne ta aktiv del i kunnskapssamfunnet. Alle skal derfor få de samme mulighetene til å utvikle seg.

Karin: Det er jo noe som nettopp har kommet opp, kunnskap må jo ha eksistert før dette? Hvis ikke hadde jo ikke vi hatt kunnskap om noe. Hvordan vil du si kunnskapsløftet er i tillegg til det Platon mener er kunnskap, sann berettiget tro? All kunnskapsteori etter Platon tar utgangspunkt til dette forslaget som også kalles standardanalysen av kunnskapsbegrepet.

Peter: Jeg sier jo ikke at kunnskapsløftet er den eneste innenfor kunnskap. Det er en moderne del innenfor kunnskapen. Det er mer hvordan undervisningen skal foregå, hvordan man skal formidle kunnskapen til elevene. De legger også vekt på for eksempel elever med lese og skrivevansker. Disse skal også få muligheten til å gå ut med like mye kunnskap om alle fagene som sine medelever. Si meg så hva standardanalysen av kunnskapsbegrepet sier?

Karin: I Platons standardanalysen har kunnskapsbegrepet tre komponenter: ” Får man med rette kunne sägas veta något måste man till att börja med åtminstone tro det. För det andra måste det man tror också vara sant. Och det räcker inte att man har gissat rätt – man måste även ha gode skäl för det man tror.”⁴ Dette gjelder vel så og si for alt vi lærer og det vi lærer videre til andre.

Peter: Det Platon sier her er jo kunnskap. Jeg tror nesten alle vil si seg enig i at denne analysen av kunnskapsbegrepet er en vei til kunnskap om et emne. Denne analysen går på en måte inn under det man forteller til andre, formidling av kunnskap. Kunnskapsløftet blir noe annet. }

Karin: Nå kom jeg på en ting, hva med den amerikanske filosofen Edmund Gettier. Han skrev en artikkel hvor han viste hvordan en person kunne ha sann berettiget tro uten å ha kunnskap.

Peter: Hvordan forklarte han det da? Var han uenig i Platons analyse av kunnskapsbegrepet?

Karin: Hvis vi tar utgangspunkt i et av eksemplene til Gettier:

” Antag att jag sitter i mitt rum och tittar på trädet utenför. Jag tycker mig se en fågel i trädet. (Kanske ser jag en spegelbild i fönsterrutan av en fågeltavla på väggen bakom mig eller några löv som av vinden gitvis fågelform.) Hur som helst bibringas jag tron att det sitter en fågel i trädet. Och eftersom min tro grundas på att jag tycker mig se en fågel i trädet fast jag inte ser den. Då är min tro att det sitter en fågel i trädet dessutom sann. Men enligt Gettier är det ändå inte rimligt att säga att jag *vet* att det sitter en fågel i trädet utanför mitt fönster.”⁵

Peter: Så han mener at den klassiske analysen av kunnskapsbegrepet ikke er korrekt?

Karin: Ja det er hans synspunkt.

Peter: Jeg tror likevel mer på Platons analyse. Si for eksempel at jeg forteller deg at jeg har vondt i magen. Jeg tror ikke at du tviler på det jeg sier, men du får ikke noe videre kunnskap om hvordan det er å ha vondt i magen hvis du ikke har opplevd det selv. Men hvis jeg forteller deg om stjernehimmelen så kan det være du tviler på min kunnskap og vil ha en grunn til at jeg vet det. Da vil jeg si jeg har gått gjennom analysen før jeg begynner å dele min kunnskap om stjernehimmelen.

Karin: Vil du ikke da si at kunnskapsløftet blir på samme måte? Bedre læring osv. En lærer må jo ha kunnskap om det han formidler til elevene sine, på samme måte som du ville dele kunnskapen din om stjernene med meg.

Peter: Kunnskapen er jo det samme. Selvfølgelig må en lærer ha kunnskap om det han forteller til elevene sine, men kunnskapsløftet er en videreutvikling av kunnskapsbegrepet. Platon kan selvfølgelig ha riktig definisjon, men dagens samfunn kan alltid videreutvikle begrepet kunnskap.

⁴ Carlshamre, Staffan 2005: filosofiske spørsmål – äventyr i tankens värld,

⁵ Carlshamre, Staffan 2005: filosofiske spørsmål – äventyr i tankens värld, s.89

Det var bare et eksempel på kunnskap i moderne tid i forhold til tidligere. Kunnskapsløftet er jo bare med på å forbedre kunnskapen.

Karin: Så mener du kunnskap bare er noe vi lærer?

Peter: Som jeg har nevnt tidligere mener jeg at kunnskap også er noe vi erfarer. Noe vi opplever og kan si med sikkerhet er sant.

Karin: Så du er enig med empiristene?

Peter: Hva er en empirist?

Karin: En empirist hevder at vi kan få kunnskap gjennom erfaringer, og de situasjonene vi ikke betviler på kunnskap gjennom erfaringer er når det berører våre egne opplevelser og mentale tilstand.

Peter: Kunnskap er noe vi vet, ja og får gjennom erfaringer. Men vi må jo selvfølgelig ha en grunn til at vi vet det. Hvis jeg ser en bjørn på et jorde så sier jeg gjerne; "Se, en bjørn." Jeg tror ikke du hadde tvilt på meg da? Hadde du tvilt på min kunnskap og sagt at det kanskje ikke er en bjørn? Hvordan en bjørn ser ut er noe vi alle lærer.

Karin: Nei jeg hadde vel egentlig ikke tvilt på det, men noen ville nok sagt at du ikke kunne si med sikkerhet at det var en bjørn du så. Det er jo en forskjell mellom det å vite noe og det å tro noe. Du kan tro at det sto en bjørn ute på jordet og hvis du har sett riktig så er det jo selvfølgelig sant at det var en bjørn på jordet. Men hva om du ikke så riktig? Kan du si med sikkerhet at alt du opplever er sant?

Peter: Det var et godt poeng, jeg har kunnskap om bjørnen, men kan sansene mine lure meg? Kan det ha vært et annet dyr som så ut som en bjørn? Da ville jeg jo heller ikke ha snakket sant, da var det jo ikke sikkert at det var en bjørn ute på jordet. Det kan være jeg drømmer at jeg ser en bjørn på jordet, kan sansene lure meg på den måten?

Karin: Hvis vi tar utgangspunkt i det første komponentet i standardanalysen av kunnskapsbegrepet: "For å kunne si at du vet noe må man i det minste tro det."⁶ Så hvis du nå sier at det kanskje ikke var en bjørn du så, er det da kunnskap? Sokrates hevder at det er forskjell på å vite noe på den ene siden og tro noe og ha rett på den andre. Så du mener i denne saken at du vet noe?

Peter: Godt poeng. Men likevel mener jeg at jeg kan si at jeg har kunnskap om bjørnen, men innenfor denne sammenhengen er det ikke sikkert jeg har nok kunnskap til å si at det var en bjørn jeg så. Descartes mener at vi ikke alltid kan stole på sansene, så her har han et poeng. Men det er en ting Descartes ikke betviler: "Descartes har her et første, ubetvilelig premiss i sin filosofi; nemlig at

⁶ Carlshamre, Staffan 2005: filosofiske spørsmål – äventyr i tankens värld, s.84

han har forestillinger. Og siden det å ha forestillinger, for Descartes, er en form for tenkning, formulerer han sitt første premiss som: *Jeg tenker*. Alt han tenker kan riktignok være usant, men det at han tenker, at han for eksempel har forestillinger om noe han tror er et stykke papir; det kan han ikke tvile på. Siden det videre er opplagt for Descartes at han må eksistere for å kunne tenke, formulerer han sitt første premiss mer utførlig som: *Jeg tenker, altså eksisterer jeg* (Cogito, ergo sum).⁷ Så her er jeg enig med Descartes at vi ikke kan betvile på at vi har forestillinger om noe. Men om forestillingene lurer oss, det er en annen ting.

Karin: Er det bare gjennom erfaringer og læring vi får kunnskap? Hva med sikker kunnskap? Hva mener du er sikker kunnskap, er det bare at vi har forestillinger om noe?

Peter: Vi har også kunnskap innenfor for eksempel matematikk. Noe jeg vil kalle sikker kunnskap. Hvis jeg skal regne ut ei tallrekke kan jeg være usikker på om jeg har riktig svar, men da kan jeg prøve om igjen eller be noen andre kontrollere det. Får vi rett svar hele tiden vil jeg jo si dette er sikker kunnskap.

Karin: Er ikke matematikk også læring da? Og det er jo ingen garanti for at du har riktig andre eller tredje gang, det kan jo være noe feil med din regnemetode. Du kan jo heller ikke være sikker på at andre har mer rett eller kan kontrollere dine svar.

Peter: Jeg kan jo ikke gå rundt og tro at det er noe systematisk feil med min regnemetode? Da kan man jo aldri være sikker.

Karin: Akkurat, derfor vil jeg si at matematikk ikke er sikker kunnskap. Da vil jeg heller si du tror noe er riktig, ikke at du vet det.

Peter: Du kan jo ikke si at matematikk generelt ikke er kunnskap. Det er forskjell på det å regne ut en tallrekke og geometri for eksempel.

Karin: Det vil likevel være noe du tror er riktig og ikke noe du vet. Jeg tror ikke man kan være sikker på at matematikk er sikker kunnskap uansett.

Peter: Hva er forskjellen på kunnskap å tro noe da?

Karin: Som A.J.Ayer foreslår: "Skillnaden mellan kunskap och sann tro snarare är normativ eller värderande. Närmare bestämt menar han att skillnaden mellan en person som vet och en person som (bara) har en sann trosföreställning ligger i att den förre, men inte den senare, har rätt att vara säker" Så det han mener er at den som har rett til å være sikker kan ikke klandres for sin tro eller at han handler utifra den.

⁷ <http://www.hf.ntnu.no/fil/ansatte/kjetilau/descartes.html>

Peter: Da kan man jo ikke konstantere at noe er sant eller usant. Da vil jo jeg si at jeg har rett til å være sikker innenfor mine svar i matematikken. Det trenger nødvendigvis ikke være sikker kunnskap, men kunnskap er det. Matematikk er noe vi har lært gjennom livet, og får vi riktig svar har vi god kunnskap om regnestykket. Og jeg tror kanskje dette utsagnet passer bedre innenfor religion.

Karin: Hvordan vet du at det i det hele tatt er kunnskap?

Peter: Hvis vi tenker på de tidligere filosofene. De mente det var matematikk og logikken som var sikker kunnskap. Descartes mente det ikke går an å ha sikker viten utenfor det matematiske og logiske. Han mener dermed at matematikken er sikker kunnskap, sier du deg uenig i filosofenes tanker?

Karin: Selvfølgelig kan de ha rett, men jeg skjønner ikke hvordan matematikk kan være sikker kunnskap når du av og til er usikker og ikke vet om du har rett eller ikke. Mennesket er feilbart så da er det ikke garantert at vi ikke kan gjøre feil innenfor matematikken. Men innenfor matematikken er det jo flere formler og regler som skal følges, og hvis man følger dem og da får rett svar, er det kanskje sikker kunnskap.

Peter: Så du mener nå at det er mulig å oppnå sikker kunnskap likevel?

Karin: Om det er sikker kunnskap eller kunnskap kan vel diskuteres enda mer. Hvis vi tar for oss regressargumentet, der blir det avsluttet med at ny kunnskap forutsetter tidligere kunnskap, og derfor kan ingen kunnskap oppstå.

Peter: Kunnskap finnes hvis du har gode logiske resonnement. Du mener at all kunnskap må støttes opp til en grunn? Så hvis de ikke er det, er det ikke kunnskap? Hva med påstander som er selvkclare da?

Karin: Du må jo selvfølgelig ha en god grunn til det du sier. Som jeg har sagt tidligere kan du ikke bare si at du vet det, da er det ikke alle som vil tro på deg. Du må ha en grunn til å vite det. Og når du snakker om påstander som er selvkclare, da må det jo være noe som er selvkklart for alle.

Peter: Kommer du alltid med en grunn for at du vet noe etter at du har fortalt noe? Jeg kan ikke akkurat si at du har kommet med en grunn til hvert utsagn du har sagt i dag. Jeg tror ikke akkurat at du er et prakt eksempelar innenfor det.

Karin: Hvis du hadde fått med deg hvordan en dialog skal foregå så hadde du vist at du ikke lærer noe av å sikte på personen i en sak fremfor emnet vi diskuterer. Det er en av de tre moralske grunnene til å holde en diskusjon på et saklig nivå. Jeg mener bare at hvis du kommer med et utsagn om noe du sier er sant, er det av og til noen som vil ha en forklaring på hvorfor du sitter på akkurat

denne kunnskapen om en ting. Det kommer jo an på personen du snakker med om ting er selvklaare eller ikke.

Peter: Beklager, jeg forstår hva du mener. Men jeg blir ikke helt klok på om du er enig om vi kan oppnå sikker kunnskap eller ikke.

Karin: Jeg tror egentlig ikke vi kan vite noe sikkert, men det kommer helt an på hvilke krav du setter til sikker kunnskap, kan du si meg det?

Peter: Det nye vitenskapssynet bygger på at det er observasjoner som skal avgjøre hva som er korrekt kunnskap. Men som alle mennesker vet er ikke alle observasjoner korrekte. Derfor blir det vanskelig og vite om det er korrekt kunnskap.

Karin: Hvorfor blander du inn vitenskapssynet?

Peter: Tror du ikke kunnskap og vitenskap har noen sammenheng? Er vitenskap det samme som kunnskap? Eller er kanskje vitenskap sikker kunnskap?

Karin: Da er vi tilbake på begynnelsen igjen, hva er så vitenskap? Har du en definisjon på det?

Peter: Jeg har ikke noe direkte definisjon på hva vitenskap er, men jeg mener vitenskapen og kunnskapen henger sammen. Vi får kunnskap om vitenskapen. Vitenskapen er noe som er sikkert, noe som vi lærer om. Dette fører videre til at vi får kunnskap om det vi lærer.

Karin: Så du mener at hvis vi ikke hadde hatt vitenskapen så hadde vi heller ikke hatt kunnskap? Mener du at det er det samme? ” Naturfilosoferna förutsatte att världen är begriplig, att den är tillgänglig för det mänskliga tänkandet. Denna förvissning om att världen går att förstå är grunden för all vetenskap. Förvissningen har två sidor. För det första övertrygelse att människan har en förmåga att begripa vad som sker i världen, en förmåga som kan kalles förstand, intellekt eller förnuft eller något annat. För det andra förvissningen att världen, själva världsordningen, är begriplig.”⁸

Peter: Ja er det ikke det du også mener da?

Karin: Vitenskapen er jo noe som binder kunnskapen sammen. Det er en videre forståelse.

Peter: Er vitenskapen en sikker vei til kunnskapen? ?

Karin: Om det er en sikker vei til kunnskap er vel opp til hver enkelt. -

Peter: Greit så mener vi vitenskapen og kunnskapen hører sammen. Hvis Platon mener at den som tror noe også har rett, hvordan blir det innenfor religionen? Er religion vitenskap?

Karin: Hva mener du med det?

⁸ Carlshamre, Staffan 2005: filosofiska frågor – äventyr i tankens värld, s. 95-96

Peter: Jeg bare tenker på for eksempel kristendommen. Der tror jo menneskene på Gud. De tror han har levd på jorden og at Jesus er hans sønn. Vil det da si at de har rett? Da er det nok en del som vil være uenige i det.

Karin: Jeg tror det blir litt på en annen måte. Selvfølgelig tror de kristne på Gud, men de har ikke nødvendigvis rett. Folk som ikke er kristne tror jo ikke på Gud og de har jo også rett, men innenfor sin tro. Jeg vil si at tro innenfor religion er å tro blindt uten hensyn til om det man tror kan bevises eller ikke, det motsatte av fornuft.

Peter: Så da kan vi ikke si at de har kunnskap om religionen. For de kan jo ikke ha kunnskap om noe hvis det de tror ikke er sant.

Karin: Jeg tror de kristne har kunnskap innenfor religionen sin, men all kunnskap er ikke lik for alle. Da ville jo heller ikke muslimene eller hinduistene ha kunnskap innenfor sin tro. Jeg mener også her at vi kan ta inn A.J.Ayers eksempel som jeg snakket om tidligere. Folk kan ikke klandres for sin tro eller at de handler utifra den.

aldri?

Peter: Kanskje det er derfor det heter at de tror på en religion og ikke har kunnskap om en religion. Hvis vi følger kunnskapsanalysen her vil jeg si at de som er kristne ikke har kunnskap innenfor kristendommen. De har tro innenfor kristendommen, for det de tror på er ikke nødvendigvis sant for alle mennesker.

Karin: De har kunnskap innenfor religionen, men det er en kunnskap ikke alle er enig i. Men de som tror på Gud har jo kunnskap innenfor det de tror på.

Peter: Jeg vil ikke si at de har kunnskap innenfor deres religion, de har tro innenfor religionen.

Karin: Men over til noe annet, hva med Descartes og hans epistemiske fundamentalisme?

Peter: Epistemiske fundametalisme?

Karin: Ja, den epistemiske fundametalismen har to hovedformer; empirisme og rationalisme.

Peter: Å du mener empirist? De som mener vi får kunnskap gjennom erfaringer? Slike du mener jeg er?

Karin: Ja de går under den epistemiske fundametalismen. Aristoteles for eksempel, han er empirist. Så har vi rationalistene. De mener man får kunnskap gjennom fornuften. Også det som er selvklaart. ” I en tolkning hävder alltså rationalisten att vissa påstående har den speciella egenskapen att vara självklara. I en annan tolkning är tesen snarare att den mänskliga medvetandet har en speciell egenskap, nämligen att kunna direkt inse sanningen hos vissa påståenden”⁹ Descartes og Platon kommer inn under rasjonalistene.

⁹ Carlshamre, Staffan 2005: filosofiska frågor – äventyr i tankens värld, s.85

Peter: Så de er uenige?

Karin: Jeg vet ikke om du kan si det slik, men de har noe til felles. Det er det Descartes kaller den klassiske systemtanke. Det at fornuft og erfaring er hovedkildene til erkjennelse. Kjentetegnet til fundamentalistene er at de, sammen med Aristoteles antar at det finnes forklaringer som ikke er hentet fra andre forklaringer.

Peter: Men hvorfor kom du inn på dette? Mener du dette er svaret på sikker kunnskap?

Karin: Jeg har sagt at jeg ikke er enig med deg at det finnes noe sikker kunnskap.

Peter: Jeg har jo ikke sagt direkte at jeg heller tror noe er sikker kunnskap.

Karin: Så du er også i tvil nå?

Peter: Nei, jeg er egentlig ikke det. Jeg vil si meg enig med Descartes, som mener at matematikken er det eneste som er sikker kunnskap. Jeg har mine meninger, men jeg lurer på om sikker kunnskap er noe mer enn bare matematikken.

Karin: Som jeg har sagt så er det forskjeller på det man kan kalle kunnskap. Mange er uenige om hva kunnskap er. Bare i det vi har snakket om nettopp nå, er det uenighet. Noen mener erfaringer er kunnskap og noen mener at fornuften er kunnskap. Hvis det ikke er enighet der, kan vi si at noen av delene er sikker kunnskap?

Peter: Selvfølgelig kan vi det. Sikker kunnskap finnes selv om det er uenigheter om hva kunnskap er. De er enige i at det er kunnskap de alle prater om. Og det å få kunnskap gjennom erfaring og fornuft er jo ikke det eneste innenfor hva kunnskap er.

Karin: Har du noe annet da? Jeg tror kunnskap er noe vi kan få gjennom både erfaringer og fornuft, men kan vi få kunnskap gjennom noe mer?

Peter: Hva med det Platon sier, at vi får kunnskap gjennom sann, berettiget tro og hans analyse av kunnskapsbegrepet? Han snakker ikke om fornuften og erfaringer. Han mener bare at du må ha en god grunn til det du tror.

Karin: Jeg vil jo si det går under fornuften og erfaringer. De tre komponentene han kommer med i analysen, vil du ikke si de har noe mer erfaringer å gjøre? Det man tror må jo være sant for eksempel. Og for at du skal vite at det er sant har du vel gjerne opplevd det før.

Peter: Nei ikke nødvendigvis. Jeg kan si at det finnes stjerneskudd på himmelen. Jeg trenger ikke å ha opplevd et stjerneskudd, trenger bare å tro at det finnes. For det har jeg lest i en bok. Og har jeg en god grunn til at stjerneskudd finnes, ja da har jeg kunnskap om det. Og hvis du har opplevd et stjerneskudd, da vil du i alle fall tro meg.

Karin: Ok, du har kanskje kunnskap om det, men hvis du ikke har opplevd det, kan du ikke være sikker.

Peter: Hva hvis jeg hadde opplevd et stjerneskudd, kunne jeg vært mer sikker på min kunnskap da?

Karin: Ja selvfølgelig.

Peter: Hadde jeg hatt sikker kunnskap da?

Karin: Nødvendigvis ikke. For det er ikke helt sikkert at det var et stjerneskudd du så, det kunne vært et fly eller noe annet som lyste på himmelen. Derfor vil jeg ikke si at det er sikker kunnskap det heller.

Peter: Hva hvis vi ser på forskjellen mellom før i tiden og nå. Vi har mer tilgang til kunnskap nå i den moderne tiden.

Karin: Hva mener du med mer tilgang til kunnskap?

Peter: Før i tiden var det ikke like lett å finne frem til det du ville ha kunnskap om. Si for eksempel du ville ha mer kunnskap om et land. Da måtte vi kanskje ha reist dit, eller snakket med noen som hadde vært der for å få kunnskap om akkurat dette landet. Det var heller ikke så lett å finne bøker om det.

Karin: Så du mener kunnskapen er mer tilgjengelig nå? Hjelper det oss til å oppnå sikker kunnskap?

Peter: Ja, vi har jo for eksempel internett. Nå kan vi jo bare søke på det landet vi skal til så kommer det mye informasjon opp. Det hjelper oss til å få mer kunnskap om ting, det er lettere å finne frem til kunnskapen.

Karin: Men Peter, du som er så opptatt av sikker kunnskap, hva gjør den moderne tiden med det?

Peter: Hvorfor skulle det forandre seg? Vi kan jo ha like mye sikker kunnskap nå.

Karin: Si nå at du skulle reise til Kina og du ville vite mer om landet. Du søker på internett og får opp mange tekster om Kina. Kan du tro på alt som står der? For mange år siden måtte du reist til Kina først og fått kunnskapen om Kina etter besøket. Da er du sikker på det du ser eller har sett.

Peter: Så hva er det du prøver å si her?

Karin: Vi har tilgang til mer kunnskap nå enn før, men sikker kunnskap blir det ingen forandring med. Hvis jeg skal si noe mer om sikker kunnskap så mener jeg at vi hadde mer grunn til å tro på sikker kunnskap før i tiden.

Peter: Så du mener at mye av det som står på internett ikke er kunnskap?

Karin: Kunnskap kan det godt være at det er, men alt du leser på internett er ikke nødvendigvis riktig. Du kan få feil informasjon. Det kan være noen som legger ut noe om Kina, men det er ikke sikkert de har vært der. Kanskje de bare skriver hvordan de tror det er i Kina.

Peter: Jeg tror nok mye av det som står på internett er sann kunnskap. Men jeg kan vel si at det kan være vanskelig å si at internett er en sikker kunnskapskilde. Så det kan vel være sant at internett er mer usikker kunnskap. Kunnskapen er mer tilgjengelig, men kanskje mer usikker.

Karin: Betyr dette at du skifter synspunkt, tror du nå at sikker kunnskap ikke finnes?

Peter: Nei absolutt ikke, jeg er bare enig med deg når det gjelder internett, at vi kan finne usikker kunnskap der. Sikker kunnskap tror jeg fremdeles på.

AVSLUTNING

Peter: Kan vi oppnå sikker kunnskap? I denne oppgaven har vi diskutert akkurat denne problemstillingen. Jeg mener sikker kunnskap finnes.

Karin: Så du er helt sikker? Jeg følte du var litt usikker tidligere i diskusjonen?

Peter: Selvfølgelig er jeg litt usikker når jeg diskuterer med deg, som du sier kan man ikke alltid være helt sikker.

Karin: Som sagt mener jeg at kunnskap og sikker kunnskap er to veldig forskjellige begreper. Vi kan jo si at vi begge er enige i at kunnskap får man gjennom fornuft og erfaringer. Vi kan jo også si at vi begge er tilhengere av Platons standardanalyse av kunnskapsbegrepet?

Peter: Ja det er vi enige om, du kom med et godt poeng der. Selv om Edmund Gettier mente at en person kunne ha sann berettiget tro uten å ha kunnskap, så tenker vi at standardanalysen av kunnskapsbegrepet fremdeles brukes.

Karin: Men jeg vil fremdeles si at jeg ikke tror at vi kan oppnå sikker kunnskap. Kanskje en dag vil jeg skifte mening, men akkurat nå så mener jeg at vi bare skal snakke om kunnskap, ikke sikker kunnskap.

Peter: Men det er jo noen moderne kunnskapsteoretikere som hevder at det finnes områder der sikker kunnskap er mulig. For eksempel når det gjelder logiske sannheter eller egne opplevelser.

Karin: Men de mener jo også at det finnes områder der vi kan vite saker, men ikke være helt sikker.

Peter: Det gjør jo ikke noe om de er enig i begge deler. Men de sier likevel at sikker kunnskap er noe som finnes. Som vi har snakket om før kan man ha sikker kunnskap om noe, men ikke nødvendigvis alt. Noe er mer selvklaart enn andre ting. Sikker kunnskap er matematikk og logikk.

Karin: Du sier sikker kunnskap er matematikk og logikk, jeg er fremdeles uenig i det. Du klarte ikke å overbevise meg der. I det eksempelet du snakket om tallrekken du skulle regne sammen, du kan jo aldri være sikker på om det er rett.

Peter: Kanskje det var et dårlig eksempel, men det jeg ville få frem var at for eksempel geometri er sikker kunnskap. Der er det formler og regler for hvordan man skal regne ut ting, tar man feil der får man feil svar. Når man da får rett svar har vi sikker kunnskap. Descartes mener at sikker kunnskap er matematikk, jeg fikk jo nesten overbevist deg der. Du ble litt usikker når jeg refererte til en filosof sine tanker.

Karin: Jeg vil jo ikke akkurat si du klarte å overbevise meg, jeg var mer usikker. Jeg skjønnte bare ikke helt hvordan en kan si at matematikk er sikker kunnskap når en ikke kan være sikker på om en har riktig svar.

Peter: Det var jo verdt et forsøk, du skjønnte i alle fall hvor jeg får tankene mine fra.

Karin: Vi kan jo si at vi er enige om at internett kan gi usikker kunnskap. Du kan finne mer informasjon nå, men det er mer usikkert. Hvem som helst kan jo legge inn hva de vil.

Peter: Ja det er sant, jeg er enig med deg der. Men det svekker likevel ikke synet mitt på sikker kunnskap. Vi kan oppnå sikker kunnskap ved hjelp av erfaringer og matematikk.

Karin: Ja når det gjelder sikker kunnskap blir vi nok aldri enige. Jeg er vel like fast bestemt som deg, men mener det motsatte, at det ikke er mulig å oppnå sikker kunnskap. Man kan aldri være sikker.

Peter: Du er rett og slett en skeptiker til sikker kunnskap.

Karin: Ja du kan gjerne kalle meg det, men man vet jo aldri om jeg en dag kommer til å skifte mening.

Peter: Vi kan jo ta opp igjen diskusjonen om noen år, så får vi se hvilke meninger vi har da. Kanskje jeg har kommet mye lenger på teorien min om at vi kan oppnå sikker kunnskap.

Karin: Ja vi får komme tilbake til det da. Så får du prøve å overbevise meg og komme med gode grunner for den kunnskapen du viderefremidler til meg.

LITTERATURLISTE

Trykte kilder:

- Carlshamre, Staffan 2005: *Filosofiske spørsmål - Åventyr i tankens verden*, Fälth & Hässler, Värnamo.
- Anderberg, Thomas 2001: *Kunsten å argumentere*, Gyldendal Norsk Forlag

Internett:

- <http://www.hf.ntnu.no/fil/ansatte/kjetilau/descartes.html>
- http://www.ateismen.egoist.info/teismen_er_irrasjonell.html
- http://no.wikipedia.org/wiki/Ren%C3%A9_Descartes